

Economia solidària i crisi

La crisi es de model

No es tracta d'una crisi cíclica del mercat. La crisi es manifesta de forma simultània en els àmbits financer, energètic i ecològic.

Per a seguir com fins ara, la crisi financera necessitaria d'un creixement il·limitat de la producció i del consum per a seguir creant diner com a crèdit però això no es possible perquè abocaria al col·lapse energètic (peak oil) i a la insostenibilitat ecològica (canvi climàtic...)

Per tant, estem davant una inevitable crisi sistèmica que solament es començarà a resoldre quan s'avanci simultàniament en la construcció de:

1. Una gran reforma intel·lectual i moral que fonamenti un nou estil de vida, una nova economia i una nova cultura orientades cap a la construcció d'una civilització més justa i solidària.
2. D'un nou sistema monetari i financer que no requereixi d'un elevat creixement de la producció i el consum per a sostenir-se i que el diner deixi de crear-se com a crèdit i que recuperi la credibilitat i les seves funcions (unitat de mesura, instrument de canvi, reserva de valor, coordinar en el temps les decisions dels diferents agents econòmics, articulació d'estalvi i crèdit).
3. D'una nova matriu energètica, ambientalment sostenible.

4. La construcció d'un nou ordre institucional, jurídic i polític que doni estabilitat i garanteixi la permanència de les tres condicions anteriors.

(Un análisis alternativo de la actual crisis económica global y sus vías de superación. Luis Razeto)

La crisi com a oportunitat per a seguir desenvolupant l'economia solidària:

- Replantant els objectius de l'economia
- Seguint experimentant noves formes d'entendre l'empresa i l'economia

L'economia solidària com a pràctica de transformació social

L'economia solidària **recupera la dimensió humana** de l'economia

- S'orienta cap a la satisfacció de necessitats i no cap a l'acumulació de capital, es fonamenta en els imperatius de l'esser humà: l'economia al "servei de" no " propietat de"
- Rebutja la centralitat del capital en el funcionament del sistema econòmic: valor d'ús > valor de canvi.
- L'economia solidària està centrada en el treball i en la racionalitat reproductiva de la vida.
- Els bens i serveis generats han de tenir en compte les condicions socials i ecològiques en que son produïts, intercanviats i consumits

Es una economia **construïda sobre valors alternatius**, contrahegemònics: autogestió, ajut mutu, democràcia econòmica, equitat, independència, compromís amb la societat
Es una pràctica d'alliberament al sí del propi treball: no vol reduir el treball a salari ni el salari al consum

Es desenvolupa en **espais amb escala humana** on les energies transformadores son factibles al possibilitar una presència real de les persones i on l'aplicació del principi de subsidiarietat garanteix que els partícips no perdin protagonisme en el desenvolupament de les seves iniciatives

L'economia solidària **dilueix la disjuntiva reforma o revolució**. Es desplega concretant experiències dins del sistema que faciliten i fan viables formes d'organització i sociabilitat no capitalistes. Impulsa reformes radicals, processos reversius fonamentats en lògiques sistèmiques, el retrocés de la mercantilització, els processos positius (el com es tant o més important que el que) i el factor humà (transformacions a partir del propi comportament)

(La economia crítica y solidària: perspectivas teóricas y experiències para la construcció de una economia alternativa: Angel Martinez Tablas y santiago Alvarez)

Una estratègia de reapropiació de l'espai públic

Basada en:

La **construcció del mercat social** (nou o guanyat al mercat convencional) tot generant economia solidària com a realitat autodependent: com a mecanisme facilitador de resistència i construcció alternativa (*Manfred Max Neef*)
Articulant nodes de producció, consum i distribució als territoris amb els moviments socials com aliats estratègics.

La construcció de l'economia solidària com a **sector econòmic alternatiu post capitalista**

Posant en qüestió les visions que l'identifiquen com a subsector de l'economia mercantil (crítica a l'economia social institucionalitzada) o com a nova beneficència (crítica a la identificació única amb experiències d'inserció)
Reivindicant l'existència d'un sector públic popular diferent del sector públic estatal i del sector privat mercantil

L'economia solidària afavoreix la construcció de **democràcia econòmica** com a procés d'autoorganització, d'auto-determinació social.

L'hem de considerar com a part d'un moviment més ampli de radicalització democràtica que inclou la democràcia participativa, la democràcia ambiental i el dret a decidir

Instruments facilitadors per al desenvolupament estratègic

Formació:

Pel que fa a contingut

- Respecte a l'activitat concreta de cada experiència (necessària qualitat dels productes i serveis ofertats)
- Socio-política (per a afavorir visions globals i crítiques que facilitin l'encaix de les experiències concretes amb estratègies com l'esmentada)
- Gestió cooperativa integral (per assegurar la transversalitat cooperativa i no caure en el parany de la tècnica de gestió ideològicament neutra)-
- Balanç i auditoria social (eines per a la visualització tant d'experiències concretes com integrada del conjunt de l'economia solidària)

Pel que fa a eines:

- Aposta
- Post grau d'economia cooperativa

Finançament:

Necessitat de vincular l'economia solidària com a un dels objectius prioritaris de les finances ètiques i solidàries

Contribuir a tancar el cercle: recursos generats per l'ES, reinvertits a l'ES.

Referència a eines:

Fets, Coop57, Fiare, Triodos Bank

Altres eines

Sicoop, Eurecos

Avalis, ICF

Comunicació

Respecte al propri sector

Amb l'objectiu de millorar internament el coneixement d'altres experiències, millorar l'autoestima, crear consciència de sector diferenciat (valors i pràctiques contrahegemòniques) i facilitar la intercooperació.

Referència a eines:

Nexe, Cooperatives de Treball, Cooperació catalana, Col·lecció de llibres d'economia solidària

Respecte als moviments socials

Per assegurar una presència continuada que faci percebre l'economia solidària com a àmbit de transformació, com a aliada en la construcció de societat alternativa.

Eines

Illacrua, Directa, Diagonal, Ecohabitar

Respecte als mitjans convencionals

Situar l'economia solidària com a referent ètic

Destacar les bones pràctiques

Presentar dades agregades

Intercooperació

Empresarial

Importància dels grups cooperatius...

Socio-política:

Importància de la Xes, Federacions i acords amb moviments socials

Polítiques

Influir sobre la política institucional respecte a.

Regulació i control de l'economia financera
Potenciació de l'economia productiva social i ecològicament responsable posant en qüestió el referent al creixement com a eix

Impuls de l'economia plural

Foment de la corresponsabilitat (govern-sector) en la definició i aplicació de polítiques públiques

Foment genèric dels valors cooperatius i l'autoocupació col·lectiva

Foment de la importància del capital social: relacional, associatiu, comunitari